

POSTANOWIENIE

Dnia 10 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z wniosku K. N.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o wysokość emerytury,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 10 marca 2011 r.,
na skutek skargi wnioskodawczynie o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 22 stycznia 2010 r.,

**odrzuca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 22 stycznia 2010 r. oddalił apelację wniesioną przez ubezpieczoną K. N. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. z dnia 15 maja 2009 r. oddalającego odwołanie ubezpieczonej od decyzji organu rentowego odmawiającej ponownego ustalenia wysokości należnej jej emerytury.

Ubezpieczona wywiodła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wymienionego wyroku i zarzucając temu wyrokowi naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. „art. 53 ustawy z dnia 24 czerwca o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 903 ze zm.)”, nazwanej także wcześniej ustawą „o funduszu emerytalnym”, poprzez jego niezastosowanie i oparcie rozstrzygnięcia na

treści art. 15 wymienionej ustawy, skutkiem czego była niezgodność zaskarżonego wyroku z art. 67 Konstytucji w związku z art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wniosła o stwierdzenie niezgodności z prawem zaskarżonego wyroku „w przedmiocie nieuwzględnienia części stażowej przy ustalaniu wysokości świadczenia”.

Na uzasadnienie występujących w sprawie naruszeń przepisów prawa materialnego skarżąca podała, że sąd drugiej instancji niewłaściwie jej zdaniem przyjął, iż świadczenia nie można obliczyć w oparciu o art. 23 ust. 1 ustawy, albowiem wskazany przepis wyraźnie stwierdza, że emeryturę ustala się w najniższej wysokości dopiero wówczas, gdy nie można jej ustalić zgodnie z zasadami określonymi w ustawie. Ponadto nie zgodziła się z „wykładnią” sądu, że art. 53 jest jedynie traktowany jako matematyczne wyliczenie. W ocenie ubezpieczonej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku doszło także do „rozbieżności interpretacyjnej”, która polegała na tym, iż sąd drugiej instancji najpierw stwierdził, że „stosownie do treści art. 23 ust. 2 przepis ten nie ma zastosowania przy ustalaniu wysokości emerytur osób, o których mowa w art. 28, a wnioskodawczyni do kręgu tych osób należy”, aby w kolejnym zdaniu napisać „ta zaś w przypadku wnioskodawczyni ustalana jest na podstawie art. 28 ustawy”.

Skarżąca wskazała także, iż w następstwie wydania zaskarżonego wyroku comiesięcznie ponosi szkodę. Gdyby bowiem właściwie zastosowano do obliczenia wysokości należnej jej emerytury art. 53 ustawy, to „dodając dwa składniki tzw. socjalne, otrzymano by wzrost świadczenia o co najmniej 89,08 zł, która to kwota została wyliczona w oparciu o wynagrodzenia, jakie są przyjęte wg GUS w latach 1950 – 2006”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia szczególnego rodzaju. Nie jest bowiem środkiem prawnym służącym wzruszeniu prawomocnego orzeczenia, które pozostaje w mocy choćby było wadliwe, lecz wyłącznie środkiem służącym kontroli legalności zaskarżonego nim orzeczenia w kontekście możliwości ubiegania się o przyznanie od Państwa (Skarbu Państwa) odszkodowania za szkodę wyrządzoną wydaniem prawomocnego orzeczenia (art. 417¹ § 2 k.c.). Mimo to istnieją

zauważalne analogie między tą skargą a skargą kasacyjną. Obydwa te środki (określane mianem nadzwyczajnych) stanowią dopełniający się system kontroli legalności orzeczeń. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem jest jednym ze środków nadzoru judykacyjnego Sądu Najwyższego.

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie były i nie są możliwe.

W art. 424⁵ k.p.c. określone zostały wymagania, którym powinna odpowiadać skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, przy czym w § 2 wskazano wymagania formalne przewidziane dla pisma procesowego, a w § 1 wymienione zostały wymagania istotne skargi. Przyjęta została zatem zasada analogiczna do uregulowania w art. 398⁴ k.p.c. skargi kasacyjnej. W myśl artykułu 424⁵ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna zawierać między innymi wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto – gdy skargę wniesiono stosując art. 424¹ § 2 k.p.c. – że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi (pkt 5). Każde z sześciu wymagań z art. 424⁵ § 1 pkt 1 – 6 k.p.c. jest przy tym indywidualne i niezależne, a więc każde powinno być wyraźnie wyodrębnione i wypełnione. Brak choćby jednego z nich powoduje, że skarga jest dotknięta istotną wadą, nienaprawialną w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych i podlega odrzuceniu a limine (por. postanowienia Sądu Najwyższego : z dnia 19 kwietnia 2007 r., I BP 18/07, LEX nr 489024, z dnia 21 czerwca 2007 r., I BP 9/07, LEX nr 567315, z dnia 8 stycznia 2008 r., I BP 48/07, LEX nr 442671 oraz z dnia 5 sierpnia 2010 r., IV CNP 44/10, LEX nr 603892). Chcąc spełnić wymóg określony w treści art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżący musi zatem „wykazać” (nie tylko „wskazać”), iż wzruszenie zaskarżonego wyroku (wyroków) w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Musi również ujawnić i przedstawić w skardze tę okoliczność w sposób wyczerpujący i nie budzący wątpliwości oraz w drodze stosownego wywodu dowieść jej istnienia i przekonująco uzasadnić (por.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2009 r., I CNP 111/08, LEX nr 527113). Takie ujęcie tego warunku skargi oznacza, że skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia analizy prawnej przepisów dotyczących środków zaskarżenia, których zastosowanie - w odniesieniu do zaskarżonego orzeczenia - jest niedopuszczalne lub z innych przyczyn na pewno nie mogłoby odnieść skutku. Skarżący powinien zatem wykazać, powołując odpowiednie przepisy, że od zaskarżonego orzeczenia nie przysługuje środek prawny, przy pomocy którego mogłoby nastąpić wzruszenie zaskarżonego orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: 24 lipca 2008r., I CNP 50/08, LEX nr 442513 i z dnia 23 stycznia 2009 r., I CNP 108/08, LEX nr 527141). Te same uwagi dotyczą także kwestii wykazania, iż występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi, gdy wniesiono ją stosując art. 424¹ § 2 k.p.c. Obowiązek skarżącego w tym zakresie, oprócz wykazania, że nie jest (obecnie) możliwa zmiana lub uchylenie zaskarżonego wyroku w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych, polega zaś dodatkowo na wykazaniu, że zachodziły takie uzasadnione obiektywnie okoliczności, które uniemożliwiły stronie zaskarżenie orzeczenia w drodze dostępnych środków prawnych, a także na zawarciu w skardze wyodrębnionej, poprawnej juretycznie argumentacji przedstawiającej, na czym polega „wyjątkowość jego wypadku” i jakie podstawowe zasady porządku prawnego lub konstytucyjne wolności albo prawa człowieka zaskarżone prawomocne orzeczenie narusza i wskazaniu na czym polegała obraza przepisów mających podstawowe znaczenie dla ich ochrony (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2008 r., I BU 16/07, LEX nr 621773 i z dnia 27 lutego 2008 r., II BU 56/07, LEX nr 452485).

Analiza skargi sporządzonej przez ubezpieczonego z całą pewnością musi prowadzić do wniosku, że nie spełnia ona tak rozumianego wymogu określonego w treści art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. Skarżący poprzestał bowiem na podaniu w petitum skargi, że została ona wniesiona „na podstawie art. 424¹ § 2 k.p.c.”, natomiast w ogóle nie wyjaśnił – również w uzasadnieniu owej skargi – przyczyn oparcia jej na tej właśnie podstawie prawnej. Tym samym skarga nie spełniła co najmniej jednego z konstrukcyjnych wymogów wymienionych w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.

Kierując się przedstawionymi motywami oraz opierając się na treści art. 424⁸ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.